

tíz éven át foglalkozott a polgárháború során önálló, bár kérészetlenül „államot” alapító Newton Knight alakjával, de csak *Az éhezők viadala* bér munkája után forgathatta le dédelgetett filmtervét. Knight 1862-ben, a vérontástól megcsömörlötten dezertált a déliek seregéből, maga köré gyűjtötte hozzá hasonlóan koldusszegény földijeit, és megtagadták a Konföderáció utánpótlásigényét. Semmi közük nem volt a rabszolgatartáshoz, az ültetvényeseket majdnem annyira gyűlölték, mint a szolgásgorban tartott feketék. Mi több, Knight maga is afroamerikai nőt vett el, a polgárháború után pedig fegyverrel védte családját és szomszédait a Ku-Klux Klan terrorjától. Ross több fontos fekete mellékszereplőt is felvonultat, hangsúlyozva, hogy Knight az egyesült, demokratikus Amerika hőse. Árnyalt megközelítése miatt ironikus, hogy a filmet bemutatása után éppen amiatt támadták, mert afrikai hősök helyett „fehér megmentőt” helyez a középpontba.

A polgárháborús háttér, az öntörvényű déli főhős és az Észak-Dél reláción kívül kerülő közösség miatt a *Harc a szabadságért* leginkább *A törvényen kívüli Josey Walest* juttathatja eszünkbe, és Clint Eastwood remekével összehasonlítva kiütköznek Ross moziójának gyengeségei is: a játékidő előrehaladtával egy-

re inkább széthulló, elnyújtott cselekményvezetés és a reprezentatív történelmi filmekre jellemző heroikus sablonok bevetése, amelyek élesen elütnek a film szikár és tragikus mozzanataitól. Nem a lelkesítő szónoklatokra fogunk emlékezni, hanem az anyákra, amint némán szedik le lázadás miatt felakasztott gyerekeik testét a vén tölgyfáról.

Sajnos Gary Ross nem tudott ellenállni a Knight család kétségkívül kalandos históriájának sem, és a polgárháborús történetet bizonyos pontokon Newton unokájának mellékszállával szakítja meg, akit az ötvenes években azért fogtak perbe, mert egynylcad afrikai létére fehér nőt merészelt eljegyezni. Hátborzongató leágazás, az igaz, de a *Harc a szabadságért* drámai sodrát szerencsétlenül megakasztja. Így a film elsősorban a polgárháborús témára, Matthew McConaughey sztárkarizmájára vagy a gyönyörű mississippi mocsárvidékre kíváncsi nézők figyelmébe ajánlható.

Extrák: Semmi.

KRÁNICZ BENCE

Azok a csodálatos Baker-fiúk

The Fabulous Baker Boys – amerikai, 2016. Rendezte: Steve Kloves. Szereplők: Michelle Pfeiffer, Beau Bridges, Jeff Bridges. Forgalmazó: Independent. 114 perc.

Jóval azelőtt, hogy a fantasztikum mellett kötelezte el magát a *Harry Potter*-szériát forgatókönyvíróként jegyző Steve Kloves, író–rendezőként elkövetett debütálásában még hétköznapi emberek érdekelték, mindannyiunk – nem csupán zenészek vagy énekesek – által átélhető-átérezhető érzelmi problémák és dilemmák foglalkoztatták. Az 1989-es *Azok a csodálatos Baker-fiúk* zenészmelodráma egy több évtizede együtt dolgozó duó világába vezet be; nem csak szakmai kooperációról van szó, a zongorista Baker-fiúk ugyanis testvérek – akiket nem melleleg valóban fivérek keltenek életre, Bridgesék: a szerényebb karriert maga mögött tudó Beau és a sztárrá vált, közkedvelt Jeff. A Baker-fiúk, ahogyan az lenni szokott, ellentétes jellemek: míg az idősebb Frank (öt játssza Beau) megélhetésként tekint a fellépésekre – történjen az akár egy hotel dísztermében vagy netán huszadrangú tévétúdióban –, s ő maga menedzseli ketősüket, addig a Jeff által megformált Jackben virtigli művész lakozik, aki megalkuvásként, tehetsége elherdálásaként éli meg a rutinból levezényelt zongoraműsorokat – kiegészítése azonban visszatartja a változtatástól. Az állóvizet a kényszerűségből maguk mellé

vett énekesnő, Susie Diamond megjelenése kavargja fel – szerencsére mégsem közhelyes szerelmi rivalizálás kerekedik ebből, hiszen az idősebb Baker-fiú házasságban még hét-köznapos emberek érdekelték, mindannyiunk – nem csupán zenészek vagy énekesek – által átélhető-átérezhető érzelmi problémák és dilemmák foglalkoztatták. Az 1989-es *Azok a csodálatos Baker-fiúk* zenészmelodráma egy több évtizede együtt dolgozó duó világába vezet be; nem csak szakmai kooperációról van szó, a zongorista Baker-fiúk ugyanis testvérek – akiket nem melleleg valóban fivérek keltenek életre, Bridgesék: a szerényebb karriert maga mögött tudó Beau és a sztárrá vált, közkedvelt Jeff. A Baker-fiúk, ahogyan az lenni szokott, ellentétes jellemek: míg az idősebb Frank (öt játssza Beau) megélhetésként tekint a fellépésekre – történjen az akár egy hotel dísztermében vagy netán huszadrangú tévétúdióban –, s ő maga menedzseli ketősüket, addig a Jeff által megformált Jackben virtigli művész lakozik, aki megalkuvásként, tehetsége elherdálásaként éli meg a rutinból levezényelt zongoraműsorokat – kiegészítése azonban visszatartja a változtatástól. Az állóvizet a kényszerűségből maguk mellé

Extrák: Semmi.

VARGA ZOLTÁN

A mi emberünk

Our Kind of Traitor – angol – francia, 2016. Rendezte: **Susanna White**. Szereplők: **Ewan McGregor, Naomi Harris, Stellan Skarsgård**. Forgalmazó: **GHE-Bontonfilm**. 108 perc.

Nehéz a John le Carré-rajongók élete. Bár a moziban reneszánszukat élik a kémthrillerei, az adaptációkon a túltermelés jelei mutatkoznak. A színvonal kileng, egy *Suszer, szabó, baka, kémre egy Panamai szabó jut* – vagy egy *A mi emberünk*. Pedig a történetben, amely a maffiapénzeket tisztára mosó angol bankok körül bonyolódik, van kraft, de a forgatókönyvet jegyző Hossein Amini kiheréli a zsánert azzal, hogy olyan kémthrillert ír, amiben mindenki az, akinek mondja magát, vagy akinek az első pillanattól látszik. „A gonosz az gonosz, nem társadalmi tényezők függvénye” – filozofálnak a filmben, pedig ez így, kontextus híján, nem annyira az idézett Leszek Kolakowski, hanem az amerikai B-filmek nagy gondolata, amik az árnyalt jellemrajzon spórolnak („a gonosz az gonosz és kész”), hogy a felpörgetett cselekményre fókuszálhassanak. Csakhogy itt a cselekmény is csalódást kelt, ugyanis merő fantasy az, ami a szemünk előtt zajlik: az irodalomtanár és ügyvéd felesége egy marokkói nyaraláson

összebarátkozik az orosz maffia jószerű pénztárosával, akit az új főnök el akar tenni láb alól, így hát hőseink a segítségére sietnek: pen drive-ot szállítanak az MI6-nek, és ha kell, embert is ölnek a védelmében. Pusztán azért vállalják mindezt, mert „nemes jellem” a tanár úr, akinek karakterét az bonyolítaná, hogy míg az idegen orosz maffiózóért az életét is feláldozná, férjként már korántsem ilyen hűséges. De amint csavarodni kezd a történet, a házastársi válságról épp olyan gyorsan feledkezik meg Susanna White rendező, mint a lélektani hitelességről. Danny Boyle operatőre, Anthony Dod Mantle szellemesen fényképezi ezt a hosszú, üres terekbe és tükröződő felületekre komponált techno-thriller világot, arról már nem ő tehet, hogy a tévérendezőnőnek minden motívumról egy giccses kép jut eszébe: a vérről a hó, a drogról a szédülés. Apropos, tévé: bár messze nem volt tökéletes az *Éjszakai szolgálat*, *A mi emberünk* humoratlan blödlíje a legjobb érv a regények tévésorozatra adaptálása mellett. Le Carré-rajongóknak érdemes kivárársra játszaniuk: 2018-ban érkezik *A kém, aki bejött a hidegről* miniszériája Aidan Gillennel (Kisujj a *Trónok harcából*) a főszerepben. **Extrák:** Semmi.

SOÓS TAMÁS DÉNES

A sanghaji maffia

Yao a yao, yao dao wai po qiao/ Shanghai Triad – kínai–francia, 1995. Rendezte: **Zhang Yimou**. Szereplők: **Gong Li, Li Baotian, Wang Xiaoxiao**. Forgalmazó: **Caesar Film**. 108 perc.

Az „ötödik generáció” néven Avilághírűvé vált kínai rendezőkollektíva vezéralakja, Zhang Yimou 1994-ben nyert Arany Pálmát (*Élni*), rákövetkező évben pedig a neorealista szemléletet félretéve, az amerikai gengsztereoszok hatása alá kerülve forgatta le az 1930-as években játszódó bűnügyi drámát. Vidéki kamaszfú kerül családi közbenjárásra a maffia szolgálatába, feladata szerint a főnök macáját kell komornyikként szolgálnia, ám a körülmények kevésbé szerencsés fordulatot vesznek, és az ifjú aspiráns egy véres bandaháború kellős közepén találja magát. Nem feltétlen a forgatókönyv *A sanghaji maffia* fő erénye, bár a műfaji követelményeknek kétségkívül eleget tesz a klaszszikus lélektani motívumokkal – hűség és árulás, bírvágy és megtorlás – dolgozó cselekmény; sokkal inkább a remek szereplőgárda és a pazar operatőri munka okán válik emlékezetessé. A főszerepet játszó Gong Li, a rendező múzsája és élettársa, bár a reá osztott sze-

rep által kiállhatatlan ribanc, igazán gyönyörű a vásznon, Lu Yue pedig oly csodálatos képeket komponált, hogy önálló kiállítást lehetne rendezni a 35 mm-es kópia felnagyított kockáiból (a hazai nézők leginkább a *Vörös szikla* okán ismerhetik a munkásságát). Zhang Yimou rendezői karakterének fontos eleme, hogy az esztétikát helyezi előtérbe, nem egy esetben a dramaturgia rovására, ugyanakkor a film középső szakasza megidézi a rendező korai klasszikusainak (*Élni*, *A vörös lámpások*) ikon-szerű vidéki helyszíneit. Bár *A sanghaji maffia* nem váltotta be a kínai mester reményeit, hiszen az eleve nemzetközi piacra szánt, francia koprodukcióban készült film nem nyert rangos díjakat (az operatőrt jelölték Oscar-díjra), két szempontból is fordulópont a direktor pályafutásában. A korábban rendszerkritikus filmes ugyanis röviddel később paktumot kötött a hivatalos kultúrpolitika hatalmasságaival, és politikai szempontból áramvonalas mozikat kezdett forgatni; immáron Gong Li nélkül, akivel szakmai és magánéleti téren egyaránt megromlott a kapcsolata, s csak a 2006-os *Az aranyvirág átkában* történt meg a várva várt reunion.

Extrák: Semmi.

GÉCZI ZOLTÁN

X-Faktor

A Marvel már a hetvenes évektől kezdve folyamatosan vezetett be újabb és újabb karaktereket a már jól ismert sorozatok mellékszereplőiként, abban a reményben, hogy valamelyikből újabb nagy durranás lehet. Ez néha igen jól bejött nekik, gondoljunk csak az először a *Hulk*-ban látott Rozsomákra vagy az önállósodása előtt a *Pókember*-ben vendégeskedő Megtorlóra. Próbálkoztak azzal is nem egyszer, hogy a perifériáról betoltak egy-egy figurát valamelyik jól bevett csapatba. Az első *X-Faktor* sorozatban (1986-1998) pedig éppenséggel az eredeti *X-Ment* keltették új életre más néven, mielőtt elkezdtek melléjük rendelni egészen új és addig kevésbé sikeres szereplőket.

A csapatot 2006-ban reaktiválták az első széria utolsó írójával, Peter Daviddal. Ha pedig tudjuk, hogy David a Kingpin vezetőjének, Harza Tamásnak nagy kedvence, nem meglepő, hogy ez lett a kiadó legújabb sorozata.

Az új *X-Faktor* az összes felsorolt technikát felhasználja. A csapat vezetője Jamie Madrox, a Többszörös Ember, társai pedig az *X-Men* univerzum különböző rétegeiből csatlakoztak hozzá. Madrox, aki nevének megfelelően meg tudja többszörözni önmagát, és ideiglenes klónjaival telepítikusan kommuni-

kálni is képes, adottságát felhasználva meggazdagodik egy televíziós vetélkedőn, ebből alapozza meg egy különleges nyomozóiroda anyagi hátterét.

A kiindulópont eredeti, a csapat összeállítása ígéretes, a történet ritmusa pergő, nem is várunk kevesebbet Davidtól. Aki azonban ennyivel sosem éri be, hanem továbbgondolja a megörökölt karaktereket, ebben a nyitótörténetben elsősorban Madroxot: kiderül ugyanis, hogy a klónok nem tökéletes másai a gazdatestnek, és saját akaratuk egészen más irányba viheti őket. Az *X-Faktor* nem egy átlagos szuperhősös képregény, és nem volt kockázatmentes „sztárok” nélkül újtárra indítani nálunk. Remélhetőleg így is be tud futni.

X-Faktor 1 (Marvel + különszám). Színes, puhafedele, 148 oldal. Kiadó: Kingpin.

TNT

Lassanként teljes létszámban visszatérnek a magyar képregényipacra a 90-es évek gyerekeinek és tinédzserjeinek kedvencei. Tavaly váratlanul újraindult a *Spawn*, majd az akkorigiban *Tini Titán Teknőcök* néven futó sorozat, és a *Star Wars*ra sem kell már sokat várni.

A *Teenage Mutant Ninja Turtles* története megérne egy külön cikket, hiszen nem mindenki tudja, hogy a harciasságuk dacára többnyire „aranyos” rajzfilmfigurákként megismert antropomorf hüllők eredetileg

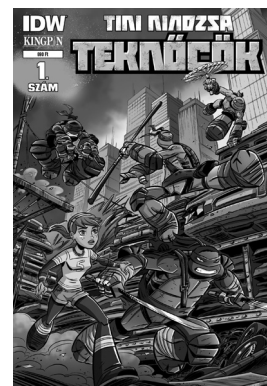
underground képregény-paródiaként indultak. Aztán regisztrert és célközönséget váltva fenomenális sikerrel futottak éveken át, egy időben nálunk is ez volt a legnépszerűbb képregény – az animációs és élőszereplős filmekről, no meg a számtalan merchandising lehetőségéről nem is beszélve.

Aztán úgy tűnt, a franchise behalt, de néhány éve újraélesztették, és a teknőcök megint hódítanak. Ráadásul egyszerre kaphatók fiatalabb és valamivel érettebb olvasóknak szánt füzetek. Nálunk érthető módon az előbbiekre esett a kiadó választása, hiszen ez a verzió az ismertebb. Meg egyébként is hiányzott már a piacról egy ilyen jellegű képregény, alkalmas az új generáció bebetetésére.

Tini Nindzsa Teknőcök. Színes, puhafedele, számonként 28 oldal, megjelenik kéthavonta. Kiadó: Kingpin.

DUPLA CAESAR

Megint két Asterix-epizód jelent meg egyszerre, és teljesen véletlenül mindkettő Julius Caesarhoz kapcsolódik, ám mégis sok köztük a különbség. A *Caesar ajándéka* eredetileg bő negyven éve jelent meg, és a klasszikus szerzőpáros, René Goscinny és Albert Uderzo nevéhez fűződik, míg *Az elveszett papirusz* a sorozat legfrissebb része, Jean-Yves Ferri és Didier Conrad rajzoló munkája. Bár a „rég” nem tartozik a legjobbba közé, és az „új” még min-

dig nem győz meg mindenkit arról, hogy egyáltalán muszáj-e továbbvinni a világ egyik legsikeresebb képregényét, legyünk megértők: nagyon magasra helyezték a léceket.

Ami engem illet, inkább bizakodó vagyok. Conrad rajzaiba igazán csak rosszindulattal lehet belekötni, az pedig nem kétséges, hogy Ferrinek van humora. Más, mint Goscinnyé, de igyekszik alkalmazkodni. Az új epizódban a Julian Assange által ihletett Duplapolemik figurájának a megmintázásában igazán méltó a nagy elődhöz, és jól sikerült érzékeltetnie a „proto-újságíró” tevékenységének mind a közjót, mind a saját egóját szolgáló oldalait. Annyi mindenesetre biztos, hogy az eddigi két Ferri-történet szellemesebb, mint az egyedül Uderzo által készítettek.

Asterix 21: Caesar ajándéka és **Asterix 36: Az elveszett papirusz.** Színes, puhafedele, 48 oldalas kötetek. Kiadó: Móra.

BAYER ANTAL

BUTCH CASSIDY ÉS A SUNDANCE KÖLYÖK (1964)

